ל) [פסחים ט. ברכות לא. ע"ז
מא: נדה טו:], ב [פסחים י:],
ג) [בפסחים אימא שוקין, ד) שם,
ק) [בפסחים אימא רבא ועי' שם

איזה שינויים], ו) נ"א דעובד כוכבים, ו) [דברים כו], ח) ל"ל

מבע אסור מדרבנו כו'. נ"ה. ט נ״ל במידי. י) בס״ל: מיהל.

כ) ל"ל קודם הרמה אף טהורה וכן כו'. ל"ק, ל) ועי היטב תום'

לא א מיי' פ"ג מהל' מעשר הלכה ו [שו"ע י"ד סיי שלא סעי' פד]: לב ב מיי שם פ"ד הלכה א:

לג ג מיי׳ פ״ו מהלכות תמידין ומוספין הל' יב: לד ד מיי׳ פ"ג מהלכות חמן הלכה ה טור ש"ע א"ח סימן חלה:

מוסף רש"י

ומכניסה. לחלירו. במרץ שלה. ולא ימרחנה בכרי בגורן שבשדה, דמירוח הוא גמר מלאכה והכנסתו לבית הוא מלאכה והכנסתו לבית הוא קובעתו למעשר לאסור בו אכילת עראי כדאמרינן בהשוכר את בהמחו דמאכל בהמחו קחשיב ליה אכילת עראי וליכא אפילו לים איכות מנאי ולים א איכות במקר ולים אפיל מקר מדוע במקר מקר או המקל לבתים אם שלה נישיה שלה ליבות במקר מהיים או משל לבתים להיים איכות מברי, של אותח מאכל בכתים עד שימות בכרי, של אותח מאכל בכתים עלי קרי אלילי ובי אדם לשיי גדל לה אלה פני הבים או לבבי לא חלה של איכות במאר, ולגבי לא חלה פני הבים אסור מדרכען לאכול קבע אלא של של אותר מדרכען לאכול קבע אלא עוד אותר מאותר מדי אל אל איכות משל אותר מדי במעם שלא, אלו לא יחלה פני הבים של איכות אותר מישר משל איכות השיר משל של איכות אותר מישר במעם איכות השיר במעם השיר המציש השיר הצישות השיר במעם אפילו מאכל בהמה חייב במעשר מפיל תחלכו במתום יד מת תחלכו במתום יד הלוקם לורע ולבמהם פעות. בלוקם לורע ולבמהם פעות. בדמר מעועה לה עובדה דה משקרב העובד. בו ביו עלים ומולחים מוקר ידיעלים מולחים קחת וקלי מן המודע למור וקודם ידיע נקטף ונמיצם הקלי במעור ונוסיבם הקלי במעור שול ברנות ביינים בייני שלא ברצון חכמים. דאיכא למיגזר דילמא כי מיעסקי ביה אתי למיכל מיניה (פסחים

שימה מקובצת ל) אי הכי בחלה: כ) כדי שתהא בהמתו כרי. מתוך פרש"י משמע דנקט דוקא בהמתו דאכילת בהמתו זה הוא אכילת עראי אבל הוא לא יאכל קבע אבל הוא לא יאכל קבע בהערמה זו וטעם יש בדבר דלא עדיף מהיכא (דעיון) [דעדיין] הוא בשדה ומירחן דתנן מאכילין לבהמה ולחיה הוא בשדה ומירחן דתנן מאכילין לבהמה ולחיה ולחיה ולחיה אפירות בי הבית אחר המירות. רבינו אפרים דלאו דרא לא המירות. דלאו דרקא נקט בהמוד ההיא דהוא גופיה מותר דמי דהוא נמילו קבע דלא בהמהו המילה דמי דרות או לא ראה מינו אפילו קבע דלא מינו אפילו קבע דלא מינו אפילו קבע דלא מינו היים דבתי הוא מהו לאל ראה מינו הרים דבתיא אמו לאלל או היים דבתים ביים ברים הבית היים בדמים אמו לא היים הבית הבינו בהיים פני הבית דההיא אתי לכלל חיובא כשיראה פני הבית אבל האי כיון שמירחו בבית שוב לא אתי לכלל חיוב מעשר ומשום אורחא דמלתא נקט בהמתו לפי אורות א המלתא נקט בהמתו לפי שהוא גנאי להערים כן כדי לאכול ממנו קבע ומביא ראיה מהכא דאפשר כדרכי אושעיא ואי אמרינן דלא מהני אושעיא ואי אמרינן דלא מהני הערמה זו כי אם לאכול עראי שימסרו לעובדי כוכבים למרח! בדי לאכול מאון הרע דלי הציל לאכול מאון הרע דלי לאכול מאון הרע דלי לאנול העו הרע דלי לאכול מאון הרע דלי לאנול מאון הרע דלי כדי לאכול ממנו קבע בלא מעשר ויש לדחות דהכא בתבואה שאינה ראויה כי אם בתבואה שאינה האויה כי אם למאכל בהמה א"נ י"ל דמ"" כ"ל דמ"ל מידוח פוטר היינו דוקא לאכול לאכול לאכול לאכול לאכול לאכול לאכול לאכול קבע ואייה אבל לא לאכול קבע ואייה מדמעת רודנה להוכיח ממנה מכונה העובד כוכברי אינו מכונה או אפילו למ"ד מיירות פוטר ואם כדברינו היים למיד מיירות פוטר מדמעת היא דאסור לאכול ממנו קבע וי"ל דהא לאכול מכו על העל כי אם לאכול כי אול . דאמרי׳ אינו פוטר כי אם לאכול עראי היינו בתבואה הגדילה שליש ביד ישראל א"ג תבואת אבל תבואת עובד כוכבים מותר

לרב פפא ולרבינא דלא משמע להו דמיחייב מדרבנן תקשי להו דר"ש אדרבי שמעון בסוף פ"ק דבכורות (דף יא:) דמייתי התם מתניתין דתנן במסכת דמאי פרק שלישי (מ"ד) המפקיד פירותיו אלל הכותי ואלל עם הארץ בחוקתן למעשר ולשביעית אלל העובד כוכבים כפירותיו ר"ש אומר דמאי אלמא אי

ודאי חלפינהו עובד כוכבים חייב לר"ש ויש לומר ° דהנך דהכא משמע להו מדאורייתא משום דאי מדרבנן אפילו חלה נמי דלא מסקי אדעתייהו הנך שינויי וא"ת הא דאמרינן בספ"ק דבכורות (דף יא: ושם) הלוקח טבלים ממורחין מן העובד כוכבים מעשרן והן שלו ופריך דמרחינהו מאן אילימא דמרחינהו עובד כוכבים דיגונך אמר רחמנא ולא דיגון עובד כוכבים ומאי קושיא הא מסקינן דחייב מדרבנן גזירה משום בעלי כיסין ואין לומר דה"מ כשהיה מתחילתו של ישראל ומכרו לעובד כוכבים ומירחו עובד כוכבים דלא מיפטר אבל באותו שהיה מתחילתו של עובד כוכבים החם לא שייכא גזירה משום בעלי כיסין לאו מילתא היא דאפי׳ בגר מסקינן הך גזירה דלא מיפטר במה שממרח הודם שנתגייר ואין לומר דאי מדרבנן גזרה משום בעלי כיסין לא יגן אמר דהן

שלו מהאי טעמא גופיה א״כ הא דא״ר אלעזר התם הא ודאי חלפינהו דכ"ע בעי למיתבינהו לכהן ופריך עלה מהא דמעשרן והן שלו מאי קושיא ההיא דר' אלעזר מדרבנן:

כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר. נגדה פרק כל היד (דף טו:) פירש בקונטרס דדוקא בהמתו שהוא אכילת עראי אבל אכילת ס קבע לא היינו מדרבנן וקשה מהא דפריך התם ואין ספק מוליא מידי ודאי והתניא חבר שמת והניח מגורה כו' ומשני דספק וספק הוא משום דשמא עביד כר' אושעי' ואי בהמתו דוקא אכתי תיקשי ליה דלאדם ודאי טבול לאכילת קבע מיהו ההוא איכא לשנויי דספק מוליא מידי ודאי בדרבנן ובפ"ק דפסחים (דף ט.) דמייתי לה אבדיקת חמץ דרבנן גבי אין חוששין שמא גיררה חולדה גבי חמץ החמירו כודאי דאורייתא

אי הכי 1 אפי' חלה גמי אפשר דאפי לה פחות מחמשת רבעים קמח ועוד תרומה נמי אפשר דעביד לה כדר' אושעיא ⊕דאמר רבי אושעיא אמערים אדם על תבואתו ומכניםה במוץ שלה כועים הום על דובוהות וכובניטוז בטוץ שלוז כו כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר אי נמי ידעייל לה דרך גגות ודרך קרפיפות התם בפרהסיא זילא ביה מילתא הכא בציגעא לא זילא ביה מילתא: מתני' יבא לו לעשרון יו נתן עליו שמנו ולבונתו יצק ובלל הניף והגיש קמץ והקטיר והשאר נאכל לכהנים ים משקרב העומר יוצאין ומוצאין שוק ירושלים שהוא מלא קמח קלי שלא ברצון חכמים דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר

ברצון חכמים היו עושין: גכו' ולא גזר רבי יהודה דלמא אתי למיכל מיניה ורמינהו ר' יהודה מאומר בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור יז וחכ"א ילא בדק כו' אמר סרבה שאני חדש מתוך

העומר טעונה תנופה והגשה: משקרב מומר. מיד כשיולאים מולאין שוקי ירושלים מליאות קמח וקלי מתבואה חדשה: שלא ברלון חכמים. דגוריגן שמא יאכל כשיקצור ויאכל חדש קודם העומר ין וחה שכבר הוא קמח ודאי נקצר קודם העומר: **רבי יהודה אומר כו**'. דלא גזר שמא יאכל: **גבז'** בודקים. חמץ: וכשעת הביעור. בשעה ששית אבל מכאן ואילך לא יא] [יבדוק] אפילו לא בדק בומנו דגורינן משום דלמא אתי למיכל כשמוצא יבן בפסח. ורבנן פליגי עליה דאמרי לא בדק בתוך המועד כלומר במועד שריפתו דהיינו בשש יבדוק לאחר

המועד בתוך הפסח עלמו ולא גזרינן דלמא אתי למיכל מיניה:

א"ה בחלה נמי. ליגזור גלגול נמיו) משום בעלי כיסין: אפשר דאפי

לה כו'. כלומר להכי לא גזרינן בחלה דאי הוה בעי לאערומי מצי

לאיערומי בהיתירא: דאפי לה פחות מה' רבעים קמח ועוד. דלח

מחייב בחלה דזהו שיעור עיסה לחלה במסכת עירובין בפרק כילד

משתתפין (דף פג:): כמון שלה. כעין

מאכל בהמה ומאכל בהמה פטור מן

המעשר. ל"א במוץ שלה שלא יראה

פני הבית: דרך גגות. (h) דרך חלירות דאין טבל מוקבע למעשר

עד שיכניסוהו דרך השער דכתיבי

ואכלו בשעריך ושבעו ובמעשר כחיב

בפ׳ השוכר את הפועלים (ב״ת פח.):

התם. במוץ ובדרך גגות פרהסיא

זילא הן מילתא שיאמרו פלוני מערים

למיפטר ממעשר הלכך עביד להו על

ידי עובדי כוכבים בלנעא: הכא.

גבי חלה ין הפחות מחמשת רבעים

ועוד: לנעם הים ולם זילם ביה מילחם.

הלכך לא עביד ז] ע"י עובדי כוכבים:

בותבר' בא לו לעשרון נותן תחילה

שמנו ולבונחוח! ילק וכלל. שכן דרך כל המנחות שנותן שמן תחילה בכלי

ואחר כך נותן סולת וחוזר ויולק עליה שמן ובולל כדאמר בפרק אלו מנחות

(לקמן עד:): הניף והגיש. דאמרינן

בפרק כל המנחות (לעיל סא.) דמנחת

אבל קשה מהך דשמעתין דאי בהמחו דוקא אכחי לא ליפטר מירוח עובד כוכבים מאכילח אדם דלא אפשר למיפטר נפשיה כר' אושטיא לענין אכילח עלמו ושייך למיגזר ביה משום בעלי כיסין והיה מפרש ה"ר אפרים מחוך כך דלאדם עלמו נמי שרי ובהמחו דנקט לפי שדרכו להערים בלשון זה שלצורך בהמחו מכניס שמחבייש לומר לצורך עלמו ואט"ג דאכילח קבע אסור קודם ראייח פני הביח היינו היכא דיכול לבא לידי חיוב כשיראה פני הצית אבל היכא שהכניסה במוץ שלה ומירחה בבית שוב אינו יכול לבא לידי חיוב עוד וקשה דבפ"ק דבילה (דף יג:) חניא הכניס שבלין לעשות מהן עיסה אוכל מהן עראי ופטור ובחוספתא קתני בהדיא מכנים לבית וקחני דוקא עראי אבל קבע לא אע"ג דהכניסן במוץ דהא שבלין קתני ועוד קשה אכתי יכול לבא לידי חיוב למ"ד בהשוכר את הפועלים "ד] (ב"מ פח:) דחיטין ושעורין בני גורן נינהו בגורן תלינהו רחמנא דלא גרע עשאן גורן בבית מעשאן גורן בשדה דחייב בלא ראיית פני הבית ונראה לפרש דהא דפריך הכא אי הכי תרומה נמי עביד ליה כרבי אושעיא ש) דמידי דמאכל בהמה קשיא ליה מה הועילו חכמים בתקנתן כגון שעורין ושבלת שועל שהוא מאכל לסוסים ולרכש ועוד יש לפרש דהכי פריך מרומה נמי עביד לה כר׳ אושעיא ואע"ג דר׳ אושעיא לא מהני אלא לאכילת עראי לענין אכילת עראי אמאי " לא נגוור משום בעלי כיסין כיון דיכול לפטור עצמו מעראי כדר׳ אושעיא וע״כ כי גזור משום בעלי כיסין אאכילת עראי גזור דאי אאכילת קבע מעיקרא נמי בלאו הכי לא אכיל דהתם גם מירוח העובד כוכבים נמי לא היה פוטר אלא מעראי אפי׳ כי לא גזרו משום בעלי כיסין דנהי דגלגול עובד כוכבים פוטר לגמרי היינו משום דכי משוית ליה כקודם גלגול שרי לגמרי אבל מירוח עובד כוכבים כי משוית ליה נמי כלא נחמרח מיססרא מיהא אכילח קבע והא דקאמר לעיל חלם עובד כוכבים בארץ ותרומתו בחוצה לארץ מודיעין אותו שהוא פטור חלתו נאכלת לורים ותרומתו אינה מדמעת הא בא"י מדמעת ודייק מינה דסבר גלגול העוצד כוכבים פוטר מירוח העובד כוכבים אינו פוטר משמע הא אם היה מירוח עובד כוכבים פוטר היתה תרוממו נאכלת לורים כמו חלה היינו התם דתבואה של עובד כוכבים שלא היתה עומדת להתחייב במעשר מיפטרא נמי לגמרי אבל אותה שתחילתה של ישראל ומכר לעובד כוכבים לא מיפטר מירוחו אלא מעראי ומיהו לגמרי מסקינן משום בעלי כיסין אפילו מחילתה דעובד כוכבים ומכר לישראל חייב כדפירש׳ לעיל מדלא מיפטר עובד כוכבים שמרח קודם שנחגייר וא״ת ומ״ש ממירוח הקדש לעיל דפטר לגמרי ותנן נמי בפ״ק דמס׳ פאה (מ"ו) המקדיש והפודה חייב במעשר עד שימרח הגובר וי"ל דהתם משום פסידא דהקדש אוקמוה רבנן אדאורייתא וקלת יש דוחק לפירוש זה דקודם גזירה דצעלי כיסין מה שייך לחלק בין היה מתחילתו של עובד כוכבים לאותו שהיה של ישראל ומכרו לעובד כוכבים ואם שייך לחלק בו א״כ אחר שגזרו משום בעלי כיסין אמאי גזרו על אותו שהיה מתחלתו של עובד כוכבים ומ"מ לא יחכן פי׳ זה דבמס׳ (פאה) וחרומותן פרק חשיעי (מ"זו) משמע דמירוח העובד כוכבים פוטר מאכילת עראי דחנן המנכש עם העובד כוכבים בחסיות אע״פ שפירותיו טבל אוכל מהן עראי כלומר שטבל היו כשורעם דמן הממורח זרע דגידולי טבל אסור בדבר שאין זרעו כלה כדתנן החם וחסיות דבר שאין זרעו כלה הם כדתניא בסוף הנודר מן הירק (נדרים נח:) והם דשרי ערתי על כרחין לאו כמאן דאמר הכא אינו פוטר דאוריימא דלדידיה אפי׳ עראי אסור אלא כמ״ד פוטר וכי גזור משום בעלי כיסין בקבע אבל באכילת עראי לא גזור: בדי שתהא בהכתו אובדת. וא״ת היכן מלינו דטבל אסור בהנאה וי״ל דנפקא לן כדדרשינן בפ׳ במה מדליקין (שבם כו.) אין מדליקין בטבל טמא משום משמרת תרומותי בשתי תרומות הכתוב מדבר מה תרומה טהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך פי׳ אכילתה אף תרומה טמאה כן דהיינו הדלקה והדר גמרינן טהורה מטמאה דמיחסר בהדלקה 🤉 קודם הרמה וכן להאכילה לבהמחו כל הנאות של כילוי דהוי כעין הדלקה ולא כמו שפי" בקונט" דווקא טבל טמא אבל בטבל טהור מדליקין אלא נקט טמא וכ"ש טהור ומההיא דרשא גופא ידעינן דאין ישראל מאכיל לבהמתו כרשיני תרומה ⁶: מ (יצק) נתן תחילה שמן ולבונחו קודם הסולת ילק לאחר נחינת סולת ובלל שכן דרך כל המנחות שמון שמין מחילה בכלי ואח"כ נותן סולת וחוזר ויולק עליה שמן ובולל ועוד יש נחינת שמן שלישית שלא הזכיר בקונטרס דתנן לקמן בפ" אלו מנחות (דף עד:) כל המנחות הנעשות בכלי טעונות שלשה מתנות שמן יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן ונראה דכולהו חני להו הכא דנתן שמנו הוא נחינת שמן תחילה בכלי ויצק ובלל היא יליקה ובלילה דלקמן ובין הכא ובין החם הוה ליה למיתני בלילה מני נא שכח למן שמח הוא מתימו שנן מחים בכני אינן ובני שיש יפוף ובנים אלו מנחות (דף עד:) שכך הוא הסדר חחילה ברישא דילק היא יניקה אחרונה דמרבינן כל המנחות ליליקה בר ממנחת מאפה לקמן בפרק אלו מנחות (דף עד:) שכך הוא הסדר חחילה נותן השמן בכלי ונותן הסולת ולש בפושרים ונותן שמן עליו בולל וחוזר ונותן שמן לקים מלות יליקה וקומן: "צק ובד?". חימה דלא תני מלח כדקתני בהקומך רבה (לעיל ימ.) לא ילק לא בלל לא מלח ?: ובשעת הביעור. בשעה ששית אבל מכאן ואילך לא דלא תני מלח בדקתו ולא בדק במוך (הפסח) יבדוק ואפילו לא בדק בחנו משום דדילמא אחי למיכל מיניה כשמולאו בפסח ורבנן פליגי עליה דאמרי לא בדק בחוך (הפסח) לאבר מכנה אפילו קבע ויש [המועד] כלומר במועד שריפתו דהיינו בשש יבדוק לאחר המועד בפקח ורכן פינ"ג' עניה דחתונ" כם כדק כתון (הספת) לאו חיינה היינו השש יבדוק לאחר המועד בפקח ורכן פינ"ג עניה דחתונ" להביא היא קבע ויש במועד שריפתו דהיינו בשש יבדוק לאחר המועד בתון הפסח עלמו ולא גורינן דלמא אתי למיכל מיניה כן פירש שרובים להביא היא הבנים מהרא הבנים הביא הבנים הביא הבנים מהרא הבנים הביא הבנים במועד שרים במועד במועד

וכן כיו. ב"קה ל) ועיי היטב חוק" שבת כו. ד"יה אין מדליקין וחוסי פסחים לג: ד"יה א"ק וחוס" יכמות סו: ד"יה לא יאכלנה וחוס" פסחים לד. ד"יה מחמין ומה שאיינסי שם: א) יפן נותן חמלה שאיינסי שם: א) יפן נותן חמלה שמן כו' וילק לאחר כו'. ל" ג) החוי"ט כתב ישוב לזה:,

הגהות הב״ח (A) רש"י ד"ה דרך גגות ולא דרך וכו' דרך חצר הבית דכתיכ ואכלו:

גליון הש"ם

תום' ד"ה (בע"א) גזירה ובו' דהנך דחבא משמע להו מדאורייתא. לכלורה תמוה וכי אפשר לומר דהברייתא איירי מדאורייתא. א"כ איך קתני ... עם חיירי העורניים. א"כ איך קסני ותרומתו במו"ל הא בחו"ל גם בישראל לא הוי מרויים מדאוריים ומרותמו במויינ הם בחויינ גם ביטראל לא הוי מרומה מדאורייתא. וגם אין שייך הא ברומה באיי מרומה ומדמעת באיי מרומה! לא היי מרומה! לא היי מרומה! לא היי מרומה! לא היי מרומה! לא מרומה! לא מרומה! מייל דברייתא ע"יב כריית ורייי מרייי. דמירוח העובד כוכבים הוי דאורייתא ולא הולרכו חז"ל לגזור על מירוח העובד כוכבים משו"ה בשביל חלה לחוד ל"ג ומשו"ה חלתו אפי' מדרבנן ונפוז"ה חנמו חפ" מדרבכן מותר. דאילו אתיא רק כר"ש כיון דגורו על מירוח העובד כוכבים. לא הו"ל לחלק בין מירוח עובד כוכבים לגלגול עובד כוכבים. ודוחק.

רבינו גרשום

עצמו מז המעשר. אי הכי אפילו בחלה נמי ליגזור דעיסת נובד כוכבים חייבת שלא יאמרו בעיסת של עצמו שמעובד כוכבים לקחה כדי לפוטרה מחלה. בחלה לא גודינן דאי בעי לאיערומי לאפקועה מחלה הוה יכול לאופה פחות מחמשת רביעים קמח ועוד דפטור מחלה: . ומכניסה במוץ דלא איתחייבת במעשר עד דהויא דגן דכתים . מעשר דגנך ועד שיראה פני מעשר דגוך ועד שיראה פני הפתח. התם הני הערמה הפתח. דתרומה והעשל להכנים במוץ אי נמי דמעייל לה דרך גגות לא יכיל למעבדינהו אלא היכיל למעבדינהו אלא המחבייש מן רבים שיראוהו לא קא עביד אבל הכא דמתבייש מן רבים שיראוהו ולא קא עביד אבל הכא דרציוניש גישה ביה ועשר ביה או בידי אבל הכא דרציוניש גישה בייהו עושר בייהו בידינוש בישה בייהו בידינוש בישה בייהו רבצינעא כשהוא יושב בביתו בצנעא יאמר שמעובד כוכבים לקחה כדי לפטור ממעשר ולא זילא ביה מילתא דמי יודע שאינו כן משום הכי גזרו למיפטר נפשיה בהכי דיימר דמעובד כוכבים זבנה להא עיסה b) הילכך גילגול עובד כוכבים פטור לדברי הכל: שלא ברצון חכמית שלא ברצון חכמים דרבנז לא שרו למיקצר קודם למיכל מיניה וחכ״א לא בדק וכו׳ דלא חיישי דלמא אתי

א) נראה דל"ל ולעולם י"ל דהך דס"ל דגלגול עובד כוכבים פוטר לאו אליבא דד"ה היא.